

" راهبردی " :

در بخش اول این نوشته مسئله طرح جامع شهری ، جامعیت برداشت هائی که براساس نین جامعیتی تعریف میشوند ، بطور خلاصه و در کلی، . برخی از نکات مهمی که " برجسته شدند ، با پوزش از تکرار عبارتند از :

-- کشور همچون برخی از کشورهای حال توسعه که برنامه ریزی شهری را از کشورهای غربی "برداشتی که از یک طرح جامع (کمپرنسیو پلان) شهری رایج شده خلاف جوامعی که این الگوها از آنها اقتباس میشوند ، منطقه بندی و کا برد زمین شهری (زونینگ) نمیروند . بنابراین چنین برداشتی جزئی ویا ناقص طبیعی است که جامعیت منتفی می .

-- طرح جامعی که با این مشخصات کلیشه ویا اقتباس می اگر چه در ی که آنها اینگونه برنامه ریزی شهری تقلید میشود ، با پیروی از گرایشات بازار (مارکت ینتیشن) در حد پاسخگوئی به اضای ان ، نسبتاً " . اما هنگامی که ما بجای آگاهانه از تجربیات آنها، اینگونه الگوها کلیشه ویا اقتباس میکنیم ، چون امکان تحقق جامع ان ه کننده های ساختاری فراهم نیست و «جزئی» می نهایت طرح به شیربی یال دُ شکی تبدیل شده بیش از اینکه واقعا "حلال مشکلات باشد ، خود مزید بر گردیده ، موجب افزایش مشکلات خواهند . همانگونه که فرضاً " طرح جامع تهران از آغاز تا کنون در بسیاری جهات مزید بر علت !

-- تحقق جزئی (یال) عمل بدان گونه که جزئی تسهیلات ان هم " بخش کوچکی از جامعه - لایه های مرفه - قرار گرفته ، مشکلات و مزید بر علت های ان نصیب اکثریت - بیش از 85 ی - جامعه شهری یشود . محدودیهای دستوری ان از یک سو بازار سوداگران را رونق بخشیده ان شدن املاک و مستقالات شهری بر متمولین افزود ، از سوی دیگر کم مد ترها را به حاشیه رانده وزندگیء لایه های میانی جامعه را هم مشکل تر .

-- جامعیت مورد بحث ، تا کنون به هیچ وجه امکان تحقق نداشته ، وبصورت حرف و های

تو خالی باقی مانده ، در نتیجه میان بردن توان " یگانه کننده (انتگراتیو)

گردیده ، یعنی بجای وصل کردن موجب فصل کردن ! بصورت عامل مضاعفی ، قطبی شدن

پارگی ، یه نشینی را تشدید نم !

تا اینجا میتوان گفت عنوان « بهیچ وجه پاسخگوی محتوای مفهومی رایج جوامعی که این

وها از آنها اقتباس میشوند ن . بیشتر پسوندی است که گوئی محض خالی نبودن عریضه !

میشود . " جهت تائید این ادعا ، میتوان

تهران راشاهد آورد که ، انها هم نسبت به معیت طرح جدید اظهارتردید میکنند ! وانگهی اصولاً"

« مفهوم » (کمپرنسیو) بودن طرحها که طرحهای توسعه درایران رایج شد ، درزمینه های

دیگرهم همواره مورد تردید بوده همانطورکه پیش تر مطرح نمودیم حتی مشاورین گروه هاروارد

برنامه های توسعه هایشان ، جامعیت برنامه ریزی های توسعه درایران را کمتر باور داشته اند .

منتقدین غربی از فقدان جامعیت برنامه ریزی در کشور ما .

البته این واقعیت بسیارمهم را باید در نظر ت که چه مشاورین گروه هاروارد رابطه با ه

های عه پنجساله درایران که دردهه چهل خورشیدی مطرح شده وچه ن اخیر

جامع جدید تهران که هردورا بعنوان دونمونه (هرچند درزمینه وزمانهای مختلف) این نقدها مطرح

ی . بلاخره نقد ونظرهای مشابه - مشاورین غربی - با توجه به برداشتهای خود به نقد نشسته اند .

بدین صورت که " در هردومورد پیش گفته ، نتیجه نقد چنین استکه : جامعه ما هنوز شرایط

لازم ، برای تحقق جامعیت " طرح توسعه را کسب نکرده است . یعنی انها هنوز این

امادگی را نداریم ! وبه سطح مطلوب نرسیده ایم . یعنی اگر دران سالها وضع بهمین منوال- طبق نسخه

های نها - پیش میرفت "شرایط فراهم می ! (باتوجه به اینکه نقد مشاورین هاروارد رابطه به

فراهم نبودن شرایط مذکور جهت جامعیت بخشیدن به برنامه های توسعه ، مربوط به سالهای آغاز برنا ه

سوم ویا اوائل دهه چهل خورشیدی و نقد اپور درمورد طرح جامع جدید تهران درسالهای اخیر

پرسشی که قابل طرح میباشد این است که : یا اکنون با گذشت بیش از 60 از برنامه ریزیء توسعه و چهل وچند سال از برنامه ریزی شهری درکشور شرایط برای تحقق بخشیدن به الگوهائی که از آنها اقتباس میکنیم ، فراهم شده ! ویا اینکه : طرح هایمان میتوانند جامعیت شان را (اما جالب این است که : بسیاری ازخبگان وبرنامه ریزان خودی نیز برداشت منتقدین

غربی را پذیرفته ، همواره انرا تکرار میکنند . آنها برنامه ریزی درزمینه های درکشورهای

غربی- یعنی آنچه در دوره های تحصیلیشان موخته اند - وله ای علمی وجهان

تعریف میکنند ! بدون اینکه به این واقعیت محرزتوجه داشته باشند که

ریزی درغرب - در دوره معینی ازانکشاف سرمایه داری انحصاری وبصورت ابزارهدایت کنترل

» « بازارشکل گرفت . این بدان معنی است که در زمینه برنامه ریزی حال

چه برنامه ریزی کلان ویا بخشی هنگامیکه زمینه های تاریخی تدوین وعرضه نظریات وتئوری هائی که

اقتباس میشوند ، مقولاتی ، چون : جامعه شناسی برنامه ریزی ، جامعه شناسی واقتصاد توسعه

انهم در رابطه با وضع موجود ما مورد ارزیابی وسنجش مجدد قرار نگیرند ، ناگزیر در بست پذیرفته خواهند شد .

اینکه نخست درغرب بویژه در امریکای شمالی مه ریزی (کنپرنسیو) رایج

اوائل دهه 70 بتدریج برنامه ریزی راهبری (استراتژیک) در عمل جاگزین ان شد - علی رغم جوایز

بسیاری که به اقتصاد گونه که این متاع را بما میفروشدند - یک کشف علمی

! بلکه تا هنگامیکه توسعه اقتصادی درسرمایه داری مرکزی مبنی بربرداشت های وردیسم -

کنزین یا به واقع ، فُوردیسم - تایلدُریسم نکشاف بود - ن پاشنه میچرخید - برنامه

ریزی جامع (کنپرنسیو) . اما هنگامیکه نسخه های وردیسم - کینزیه ، کارائی خود را از

با بحران مواجه شد رکود مداوم پایانی نداشت - کم وبیش از اوایل دهه هفتاد - نتیجه لیبرال

هائی چون ، میلتون فریدمن وهمفکرانش دست بالا را پیدا کردند وهمانگونه که شاهد بودیم ، ها

، که حتی پایان تاریخ را اعلام نمودند ، بود که نظریات

فروپاشی شوروی

نئولیبرالیستی اشاعه یافت . در زمینه برنامه ریزی هم در عرصه سیاست های اقتصادی چه

سالی برنامه ریزی شهری که در واقع در دامه همان گرایش های حاکم بر بازار

برنامه ریزی «استراتژیک» بمیدان آور . این اولین توهمی که ، جهان

شمولی (اونیورسال) این نگرش هاست . جهان شمولی بر چه پایه ای ؟ بر پایه هرج مرج اقتصادی

ایکه در جهان بویژه در کشورهای پیرامونی موجب شدند بر پایه مسلط کردن سرمایه های مالی سوداگر

سرمایه تولیدی و بویژه ی این کشورها و حتی جوامع خودشان !؟ بر پایه حباب سازی های

پی در پی که موجب به چالش کشیدن وزیرسئوال بردن کل سیستم سرمایه داری در میان حتی بسیاری

صاحب نظران غربی به دو سه دهه گذشته کشورهای درحاشیه توجه کنید ، نسخه های

نئولیبرالیستی تا چه حد فقر و نکبت را آنها ! یکی از نمونه های محرز و قابل ان به

گل نشستن کاملء ! اقتصاد ارژانتین بود . سایر کشورهای توسعه نیافته بویژه امریکای لاتینی ها هر کدام

در این زمینه داستان خود را دارند !!

تا اینجا در رابطه با طرح جامع شهری و امکان جامعیت ان بطور خلاصه مطالبی مطرح گردید .

اکنون با یک جمع بندی و نتیجه گیری اولیه در این رابطه میتوان گفت : جامعه ما و جوامع

توسعه ای که مسائل شهری کم و بیش مشابه دارند ، جامعیت طرح جامع شهری بویژه در کلان شهرها

تا کنون ، حد ادعائی توخالی باقی ماند خیری نذ . بنابراین در عمل اینگونه

طرحها در حد همان منطقه بندی (زونینگ) و کاربرد زمین باقی میماند و امکان فرا

پس چگونه میتوان ادعا نمود که مزید بر علت و مشکل ساز میشوند ؟ آنچه مرتبا " در این سایت در رابطه

های جامع شهری مان مطرح نموده ایم . انرا میتوان ناشی

: اینکه چون الگوی های اقتباسی بر اساس عقلائی نمودن کاربردها تهیه میشوند - عقلائی

بودنی که مبتنی بر برداشتهای نظری و هنجار هائی است که مرحله معینی از انکشاف سرمایه داری

در غرب خاصه در امریکای شمالی شکل گرفته است - جامعیت امکان تحقق نداشته باشد ،
تاکید میکنم اگر جامعیت ان تحقق نیابد منطقه بندی و کاربرد زمین (زونینگ) باقی
وامکان فراتر رفتن را نیابد در اینصورت ضوابطی که اعمال میکند بدون پشتوانه باقی مانده
نتیجه مشکل فرین میشوند ! بدین سان که روند معروف به عقلائی نمودن کاربرد فضای شهری
اقتباس شده از جوامع سرمایه داری غربی ، هنجارها () هائی را اعمال مینماید که احتمالا " 10
15 درصد جامعه شهری م - مرحله گذار از توسعه نیافتگی - شرایط حاضر امکاناتی که
در اختیار ، یعنی از نظر سطح زندگی و توان اقتصادی شرایط هماهنگی با آنها کم و بیش
نتیجه هنجارهای مورد بحث برای بیش از 85 درصد مابقی شهروندان حاصلی جز سخت
شدن شرایط نخواه . (بعنوان شاهدهی پیش رو طرح جامع تهران از آغاز تولدش تاکنون
بیش از آنکه : مشکل دیر پای مسکن را ذره ای تعدیل نماید به صور مختلف موجب تشدید
و بحرانی تر شدن ان شده است .) بهمین سبب است که در سالهای اخیر بسیاری از صاحب نظران ج
حال توسعه معتقد به تجدید نظر اساسی در الگوهای وارداتیء برنامه ریزی شهری . اکنون
تحقق جامعیت طرح که در نهایت میتوانست اکثریت جامعه شهری باشد ،
شاهد تشدید مشکلات در زمینه های مختلف زندگی شهری هستیم .
- ه بر مشکل افرینی ناشی از تحقق نیافتن جامعیت طرح و ازان مهمترین که :
دستگاه اجرائی بگونه ای دستوری اهدافی را پیشا پیش برای طرح تعیین ، و یاد عمل ، به
تحمیل مینماید . اهدافی که بیشتر اجرائی ونه نیازهای معمول و متعا .
اهدافی که ریشه در ناتوانائی و درماندگی دستگاه اجرائی دارد . اهدافی که گرفتن محدودیت
های ویژگیهای ساختاری تعیین میشوند . اهدافی که نه تنها باروند های در جریان تعاملی
د بلکه بانها اک " در تقابل کامل . : پری و ممانعت از گسترش شهر ، تعیین
جمعیتی برای شهر ، دور کردن واحدهای صنعتی به خارج از محدوده مشخصی از شهر و یا
ک دن فعالیت های تولیدیء ضعیف و ناتوان ما از تسهیلاتی که این مرحله از توسعه

جمعیتی برای آنها فراهم می‌آورد ، ایجاد شهرهای جدید با فاصله از کلان شهر که اغلب روی دست میمانند یا مانده اند ! و بلاخره بسیاری از فرمایش و خرده فرمایشهای دیگر ، که علی القاعده ربطی به جامع بودن و یا نبودن طرح شهر ندارد ! یعنی میتوان طرح شهر را با هدف هدایت توسعه شهر تهیه نمود ، اینکه ، تحمیل های فوق را بر ! اینها اهداف در واقع تحمیلیء ی هستند که ، بیش نشدن جامعیت طرح انرا به بن بست ا کارامدی میکشاند . تا جایی که میتوان گفت صورتی که : دستگاه اجرائی این خواسته های " تقابل با روند های جریان را پیش نمی بجای ان کانات و فرصت های موجود را صرف مشارکت دادن مردم در سیاست گذاری و تصمیم گیری ها میکرد ، علی رقم ضعف جامعیت طرح ، انهم به سبب کاستی های مذکور ، مشکلات و معضلات تا حد زیادی تعدیل میشدند !

راهبردی برای هدایت توسعه بخش شهری یا برنامه ریزی راهبردی
اک با توجه به اینکه " " توخالی باقی میماند چه شد که بدنبال پسوند جدیدی بنام راهبردی رفتیم ایا این پسوند هم مانند پسوند « » هم محض خالی نبودن عریضه است ؟ کدام پژوهش همه جانبه که قابل دفاع و مورد تائید افکار عمومی و سپس طرح مسئله بر آمده از چنین پژوهش و تحلیلی برنامه ریزی راهبردی (استراتژیک) برای هدایت شهری شرایط موجود جامعه تجویز نموده است ؟

جهت پاسخگوئی به سوالهای متنوع و تقریباً بی شما پیش رو میبایست بحث حاضر را ، در زمینه های . منتها ، از هر چیز باید در نظر داشت که در غرب بطور کلی برنامه ریزی راهبردی (استراتژیک) بجای برنامه ریزی های جامع (کمپرنسیو) بمیدان آمدند یعنی با توجه به پشتوانه نظری انه برداشت های فُوردریسم - کینزین صحنه را به برداشت های نئولیبرال واگذار . بنابر این هر چند عنوان "طرح جامع راهبردی" . ز انجا که چنین عنوانی " در کشور رایج شده ، ماهم این رایج شده را برای عنوان بحث خود انتخاب نمودیم . " از پرداختن به این بحث که اصولاً

طرح استراتژیک بجای طرح جامع ویا کمپرنسیو ونه تکمیل کننده ان به میدان امد ، خود داری مینمائیم .

در سالهای دهه 70 میلادی با بحرانی که در رابطه با الگوی فُوردیسم- کَنزین پیش آمد ودر نتیجه ظهور الگوی های نئولیبرالیستی در سرمایه داری را شاهد یم ، برنامه ریزی شهری استراتژیک برمبنی برداشتهای نئولیبرالی مطرح گردید . بدین صورت که مبتنی بر نظریات نئولیبرالی برنامه ریزی شهری راهبردی (استراتژیک) شهر را بعنوان یک « ماشین تولید ثروت » در نظر میگرفت. اکنون پیش از اینکه تفاوت میان «راهبردی» جهت هدایت تحولات بخش شهری جامعه ، بر پایه پاسخگوئی به منافع ومطالبات جمعی ه که «برنامه ریزی راهبردی» بررسی نمائیم ید به زمینه های فکری ونحوه شکل گیری این برداشت ها سپس نقدی هائی که این سالها (دهه نود سده گذشته به بعد) بویژه توسط صاحب نظران جوامع در حال توسعه که برنامه ریزی راهبری در این کشورها گشایشی به همراه نداشته ، خاصه در زمینه توسعه اقتصادی فاجعه افریده ، پردازیم .

مبانی نظری برنامه ریزی راهبردی شهری .

ادامه این بحث ، دونکته مهم در رابطه با روال کار برنامه ریزی در کشور مورد توجه قرار میدهیم : از انجا در امور مربوط به برنامه ریزی فضائی از انجمله شهر ازی ومقولات نظیران همانگونه که بارها مطرح نمودیم ، شدیدا" کمبود پژوهشها ونظریه پردازی ودر نتیجه ادبیات نظری کاربرد میباشیم . منابع نظری ای که تبیین نمایند آنچهان که باید در دست نیست . دانشگاهها ومراکز آموزشی هم در این زمینه چندان فعال نیستند . بگونه ای که گوئی اصولا" اهل چنین فعالیت هائی ! علوم انسانی ، خاصه اقتصاد وجامعه شناسی ما هم آنچهان با محدودیت های مختلف مالی وسیاسی واجه است که ، بیشتر مترصد حفظ جایگاه وموجودیت تا توجه وسیع وهمه جانبه به مسائلی که در این زمینه- بخش شهری جامعه - دچار کمبود . در نتیجه شکل گیری معضلات وروندها و های موج ومقولات مربوطه » « باقی میم . واقعیت

این استکه ، آنچه در این زمینه - برنامه ریزی فضائی و مقولات در رابطه بان - در کشور ما رایج شد برداشت های وارداتی اند . با وجود این ، پیشاپیش میپذیریم که این به خود میتواند امری طبیعی به شرطی که بجای کلیشه کردن ه وروال خود را داشته باشیم و یات دیگران نه کلیشه بلکه استفاده کنیم ! چنین حالتی یا ر این چنین می میبایست در نظریات وارداتی در این زمینه ها «نقد خودی» میداشتیم . " ، برنامه ریزی استراتژیک که مبتنی بر برداشتها و نسخه های نئولیبرالیستی است را کلیشه میکنیم و انرا بعنوان آخرین ورد علمی* مبتنی بر متد های پیشرفته جهانی و مدرن دنیا ، معرفی کرده ! بدون اینکه در رابطه مسائل و مشکلات نابود کننده ایکه این نسخه های تحمیلی در اکثر کشورهای در حاشیه بویژه در زمینه توسعه اقتصادی ، اشاره چندانى داشته باشیم.

*- ایسنا، معاونت شهرسازی و معماری شهرداری به دلیل شرایط حساس و اهمیت فوق العاده طرح تفصیلی کلان شهر تهران در نظر دارد تا غرفه ای واحد و مجزا را در فضای دومین جشنواره انتخاب برترین های پژوهش و نوآوری در حوزه مدیریت شهری، به معرفی و ارائه طرح تفصیلی و طرح جامع اختصاص دهد. طرح های جامع و تفصیلی شهر تهران پدیده هایی محسوب می شوند که بر مبنای

متدهای پیشرفته جهانی

برنامه ریزی و اجرای منطبق با طرح های راهبردی و ساختاری روز دنیا طرح های کالبدی، برجسته ترین ویژگی طرح های جامع و تفصیلی شهر تهران است.

دو دهه اخیر شهرهای مختلفی در جهان سیاست گذاری های شهری خود بویژه برنامه ریزی برای کلان شهرها را مبتنی بر الگوی نئولیبرالیستی که به برنامه ریزی راهبردی (استراتژیک) شهری . برخی از این شهرها بعنوان مثال در : پاریس ، برلین

بارسلون و بیل بائو در اسپانیا لیسبون در پرتغال و غیره برخی از کلان شهرهای امریکای لاتین و سایر شهرهای جهان در حال توسعه . نمونه های بارز این شهرها که در پی ایجا تسهیلات وسیع برای جلب در واقع سرمایه سوداگر بین المللی بوده اند ، میتوان بانکوک در تایلند (ج به شهرنشینی و توسعه نیافتگی . همین سایت) از کلانشهرهای لاتین امریکائی ریو دو ژانیرو و سائو پائولو در برزیل .

اکنون باید با تامل و دقت ، پرسید چه شد که بسیاری بدنبال برنامه ریزی استراتژیک شهری ایا

برنامه ریزی استراتژیک شهری کشف علمی و جدیدی بود ؟ : بهمان نیت و هدفی که

نسخه های نئولیبرالی در سیاست گذاری های اقتصادی- اجتماعی را پذیرا شدند ! بهمان علی که دوسه

دهه پایانی سده گذشته نسخه های نئولیبرالیستی توسعه بنوعی همه گیر شد ! لایل و اهدافی که میباید در

هر کشور و هر وضعیتی با توجه به شرایط ویژه آن مورد توجه قرار گیرند . مه ریزی شهری استراتژیک

" برلین شرایط و نتایج و . ان جمله مشکلات عمیق توام با بیکاری

مداومی که بخش مربوط به آلمان شرقی سابق با آن مواجه است . وضعیتی که کاملاً" شرایط

و نتایجی که برنامه ریزی استراتژیک شهری بوجود آورد و حتی به تشدید بیکاری در اسپانیا

انجامید (هم اکنون اکتبر 2009 در صد بیکاری در اسپانیا قریب به 20 ! یعنی بالاترین در صد

بیکاری در جامعه اروپا) کاملاً" متفاوت میباشد .

ایده برنامه ریزی شهری و راهبردی (استراتژیک) این پایه است که میتوان نظم جدیدی در شهر

بر اساس قواعد بازار برقرار کرد . این نظم جدید در پی نست که ضروریات و منطق بازار نقش تنظیم کننده

رقابت میان شهرهائی که آنها هم همین اهداف را پی میگیرند ، ایفا نماید . این میباید شرایط لازم برای

تحقق چنین هدفی طریق تغییرات وسیع . تغییرات باید درجهتی هدایت شوند که به فضا

و مکان های شهری جذابیت لازم ، جهت ترغیب صاحبان سرمایه برای سرمایه گذاری ، مکان های

شهری مورد بحث ، را بدهد . « تفکر » نئولیبرال با تعیین چگونگی سیاست گذاری ها آینده شهر را

جهت برآورده شدن و پاسخ گوئی به اهداف فوق ، ترسیم مینماید . در چنین دور نمائی فعالیت بخش دولتی

و سیاست گذاری های اجتماعی - اقتصادی شهر به حداقل رسیده صحنه گردان و سیاست گزاران واقعی

عمل بنگاههای سرمایه گزار که در جهت توسعه ویا ابتیاع فضاها و مکان های شهری به میدان میایند

خواهند بود . چنین گرایشی در اداره شهر مشروط به افزایش روند خصوصی سازی و بنگاههای دولتی

تجدید نظر مداوم و یادار عمل کاهش امکانات بخش عمومی رابطه با حفظ استنادهای متعارف تامین

اجتماعی و شهروندان ، میباشد . دستگاه اجرائی شهرتضمین کننده منافع بنگاهها ، از طریق انعطاف پذیر و دن قوانین و مصوبات مربوط به کار برد زمین و تغییرات همسو باگرایشات بازار خواهد . بگونه ایکه قوانین مربوط به کاربرد زمین درجهت ایجاد جذابیت بیشتر و جلب نظر بنگاهها " تغییر یافته تا از این طریق شهر هر چه سریعتر در سیستم جهانی سرمایه و اطلاعات ادغام شود. این الگو دنیای جهانی شده () که در ان بارقابت بسیار مواجه ایم ، شهرهائی میتوانند دوام بیاورند و به بقای خود ادامه دهند که آماده پذیرش تغییرات و جهت گیری های فوق باشند.

بدین ترتیب ، این نظم جدید - برنامه ریزی راهبردی شهری - همانطور که گفته شد داره و مدیریت شهر را بصورت یک بنگاه بزرگ در نظر داشته ، کوشش خواهد شد هر چه بیشتر با تغییرات و ایجاد تسهیلات بنگاه های فراملیتی به ورود در این صحنه ترغیب شوند . در چنین حالتی اطلاعات قش مهمی در روند نوآوری بنگاهها ایفا خواهند نمود . توفیق در برقراری این بیها و تداوم ان به سرعت دادن به فنون ارتباطات بستگی خواهد داشت . در نتیجه ، چنین گرایشهای فضای رقابت میان شهرها را شکل داده این جهت رانی و برنامه ریزی شهری و فضای ان گیری جدید ویا تجدید ساختارهای همراه هماهنگ و هم سو با مقتضیات بازار خارجی هدایت خواهد . اعمال و پیگیری چنین سیاستهائی استکه ، بتدریج جذابیت برای سرمایه گذاری های بنگاههای بزرگ را بوجود خواهد آورد . در چنین وضعیتی « « منطق شهر » چیره » ، اختیار شهر و سیاست گذاری های بعدی ان همچون تضمینی برای حفظ منافع م در اختیار بنگاه ها قرار خواهد گرفت .

همانگونه که پیش تر مطرح گردید ایده طرح استراتژیک شهری بسته به وضعیت های مخلف شهری وهدف گیریها نتایج مختلفی داشته . کشورهای لاتین امریکائی عملا " بکارگیری طرحهای شهری استراتژیک ، تحت تاثیر و مشابه طرح استراتژیک شهری ایست که در شهر بارسلون مرکز ایالت کاتالونیا در با هدایت و طراحی جردی و همکاران و مشاورین اش در کشور اسپانیا با اجرا در آمد

که در آغاز دهه 90 اسپانیا میبایست برگزار کننده بازی زیبای المپیک 1992 شهر بارسلون باشد ، سرمایه و اعتبارات زیادی برای این امر در نظر گرفته شد .

طرح استراتژیک شهر بارسلون در اسپانیا

سرمایه‌گذاری و اعتباراتی که میبایست در شهر بارسلون جهت برگزاری بازیهای مذکور داده میشد، بازاریابی و تبلیغات وسیعی که در این زمینه بای انجام میشدند، همزمانی با اوجگیریء رواج ایده‌های توسعه اقتصادی نئولیبرالی، سیستم‌های سوسیالیستی و سردرگمی بسیاری از نظریه پردازها، احساس حق بجانب بودن نظریه پردازان سرمایه داری و همینطور سعی اکثر کشورها برای جلب سرمایه‌های بین‌المللی برای پایان دادن به رکود همه جانبه‌ای که در آن سالها آن مواجه بودند نسخه‌های پتی که ارگانهای مالی بین‌المللی عرضه میداشتند، همگی دست بدست هم داده زمینه لازم برای بکارگیری برنامه ریزی استراتژیک توسعه شهری را فراهم آورد.

پروژه‌هایی که قرار بود در شهر بارسلون در قالب طرح راهبردی (استراتژیک) شهر باجرادر آیند، به برنامه ریزی در رابطه با سرمایه‌گذاری در زیر ساخت‌های شهری (تله‌کمونیکاسیون، بهسازی شهری، تفرج گاههای تفریحی و توریستی و همینطور خدمات هتل داری، بانکداری، مطبوعات و رسانه‌های همگانی) مربوط میشدند. اینها همه باهم شرایطی را فراهم می‌کنند، که بتوان تسهیلات لازم برای توان مقابله با رقابت خارجی در بازار بین‌المللی را بدست آورد. پیشرفت تکنولوژیکی تحرک بیشتر شهروندان و عرضه آسان و روان تر کالا و همینطور افزایش وسایط نقلیه با سرعت بالا و توسعه ساختارهای منطقه‌ای مورد استفاده سیستم حمل و نقل (کمونیکاسیون).

بنا براین، با تغییر و تحولات مذکور، آینده شهر بارسلون تحت هدایت کاربران و بنگاههای جهان گردی مربوطه و سرمایه گزار. بطور کلی شهر بارسلون با هدایت‌ها و سرمایه‌گذاری‌هایش به صورت یک شهر توریستی.

در نتیجه این تحولات جامعه شهر هم مصون نمانده دچار تغییر ساختاری وسیعی در جهت نوعی نخبه‌گرایی (الیتیزه) گردید. های اجتماعی از آن جمله ساختار شهر در جهت جابگویی به نیازهای جهانگردی و سایر خدمات جدید دستخوش تغیر. شهروندان متعلق به گروههای خاص اجتماعی یا شهروندان نخبه مربوط به خدمات بانکی، توریستی، عاتی، خدمات فنی

ویرنامه ریزی، بگونه محسوسی افزایش یافته سایر شهروندان رده های پائین تر باحجم وسیعی بتدریج از از شهر رانده شدند .

مدل بارسلون برای نظم و سامان دادن به فضای شهری مبتنی بر آنچه معروف به منطق بازار (مارکت لوژیکال) میباشد . ی که شهر بین وودیعہ ای برای سرمایه گذاری یار سرمایه های جهانی قرار میدهد .

بنا براین، وبا این وصف در نهایت ، طرح راهبردی (استراتژیک) شهر بارسلون در جنوب اسپانیا با تغییراتی که در شهر بوجود آورد ، توانست : ادغام شهر شبکه سرمایه گزاران وبنگاه های بزرگ ، که مارکتینگ شهری را بصورت اهرمی ب ی ایجاد نظم جدیدی به بهای محرومیت و دفع بخش وسیعی بکار گرفت .

ادامه در بخش سوم . مهدی کاظمی بیدهندی آبان 1388